

Jutta Bojsen-Møllers tale i anledning af grundlovsændringen

Taler

Jutta Bojsen-Møller
Æresformand for Dansk
Kvindesamfund

Dato

6. juni 1915

Sted

Himmelbjerget

Omstændigheder

Plantningen af kvindeegen til minde om grundlovsændringen 1915.

Naar vi nu om lidt skal hen paa Bjerget og plante et Egetræ til Minde om Dagen den 5. Juni 1915, da Kvinderne fik lige Ret med Mændene, kommer man til at huske paa de smaa Træer i Bjørnsons Fortælling, der under stor Modstand, værst fra Fjeldet selv, endelig – med smaa Skridt fremad – fik klædt Fjeldet, og da de naaede til at stikke Hovederne op over Fjeldets Top og se sig om, udbrød: "Aah, der er Sjælebod i det at naa frem."

Saadan har vi Kvinder ogsaa kæmpet i et halvhundrede Aar under Modstand, Latter og Spot – næsten værst fra Kvinderne selv – men dog med smaa Skridts Fremgang, til vi nu endelig har naaet Maalet og nu ogsaa maa udbryde som de smaa Træer: "Aah, der er Sjælebod i det at have vundet Sejr".

Det er nok Kvinderne, der er mest glade ved den nye Grundlov, for Mændene er det kun en Udvidelse, for os er det *det Hele*.

Da Kongen i 1849 delte sin Magt med Folket, var Kvinderne ikke regnede med, men vi jublede alligevel over den, som det ses af Mads Hansens Digt fra den Tid:

"Denne Dag glemmes ingensinde, den fejres af Markens blaae Kærminde og af den danske Kvinde", indtil en ung Pige paa 18 Aar, Mathilde Fibiger – ligesom Barnet i Kejserens nye Klæder – raabte ud: "Ja men det er jo ganske uretfærdigt" – saa begyndte vi at tænke os lidt om og tog fat paa at klæde Fjældet.

Ja, jeg har været med mange Gange her paa Himmelbjerget og jublet over "den

tolvaars Knægt med Lærredsbukser og Vadmeststrøje af simpel Borger og Bondeslægt, men med en Solstraale i sit Øje". Solstraalen var den almindelige Stemmeret, ingen Forskel paa Fattig og Rig, og jeg har været med at skamme os over, at vi ikke bedre værgede om Kong Frederiks Gave, men gav dem Lov til at tage Solstraalen bort, ialtfald af det ene Ting, saa min Far, der havde været med at give den gamle Grundlov, ikke mere kunde gaa til Grundlovsfest for den nye af 1866.

Men nu, ja nu maa vi fryde os, nu er Solstraalen kommen igen, og med større Sandhed end første Gang, da nu alle Kvinder og alt Tyende er kommet med, saa vi nu med Sandhed synge: Denne Dag – den 5. Juni 1915 – den glemmes ingensinde, den fejres af Markens blaae Kærminde og af den danske Kvinde". Ja det var en stor Dag den Dag i Folketinget, da den nye Grundlov blev vedtaget af alle Partier. Derfor maatte vi raabe Hurra, og derfor takker vi Mændene paa denne Dag, uden dem kunde vi jo ikke have faaet den.

Men naar vi altsaa nu er kommen op paa Bjerget og ser os om som de smaa Træer, hvad ser vi saa: hele Verden i et Flammehav af Baal og Brand, Rædsler og Elendighed. Claudius i Wandsbecker Bote siger: "Krig, Krig, godt jeg ikke er Skyld deri", ja vi kan ogsaa sige, godt vi ikke har Skyld deri, og dog maa jeg sige – som Bjørnson – "Thi vi heller Landet brændte, end det blev til Fald". Men det skulde *ikke* blive til Fald, og vi haaber, at nu, naar vi kommer med, og ogsaa faar Skyld i, hvad der sker her i Landet, at der saa maa blive en anden Maade at bilægge Stridigheder paa end at slaa hinanden ihjel og brænde Landet.

Bjørnson sagde engang til mig: "Fru Møller, vi maa have Kvinderne med, om det Gode i Verden skal sejre". Gud bedre det, vi er syndige Mennesker saa vel som Mændene, men vi har noget, som Mændene ikke har og som ikke kan undværes, hverken i det lille eller store Hjem Danmark, der er vor Kvindelighed, Moderlighed, *Mildhedsmajestæten*, som Grundtvig siger. Det er en Gave fra den store Mildhedsmajestæt hero ven til, og kun naar vi tager ham med, kan det Gode i Verden sejre:

"Kongernes Konge, ene Du kan værne vort elskede Fædreland".

Kilde

Bojsen-Møller, Jutta. 1924. Træk fra et langt liv. København: H. Hagerups Forlag. s. 115-118.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Festtale, Kvindebevægelsen

Relateret

Gyrithe Lemches tale i anledning af vedtagelsen af en ny formålsparagraf for Dansk Kvindesamfund efter grundlovsændringen i 20. juni 1915

Astrid Stampe Feddersens beretning ved Dansk Kvindesamfunds ekstraordinære fællesmøde 19. juni 1915

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jutta-bojsen-mollers-tale-i-anledning-af-grundlovsændringen>